

میمیس

(محاکات)

بازنمایی واقعیت در ادبیات غرب

اریش آورباخ

با مقدمه‌هایی از تری ایگلتون و ادوارد سعید

ترجمه‌ی مسعود شیربچه

www.ketab.ir

نقد و بحث

سرشناسه	: آوریخ، اریش، ۱۸۹۲-۱۹۵۷م. Auerbach, Erich, 1892-1957.
عنوان و نام پدیدآور	: میمسیس: (محاکمات): بازنمایی واقعیت در ادبیات غرب / اریش آوریخ؛ ترجمه مسعود شیربچه.
مشخصات نشر	: تهران: نقش جهان مهر، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۹۵۱ ص.
شابک	: ۷-۹۵-۶۶۸۸-۶۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Mimesis.
یادداشت	: کتاب حاضر از متن انگلیسی با عنوان زیر به فارسی ترجمه شده است: "Mimesis: the representation of reality in Western literature"
یادداشت	: نمابه، کتابخانه.
عنوان دیگر	: محاکات - بازنمایی واقعیت در ادبیات غرب
موضوع	: ادبیات -- تاریخ و نقد: Literature -- History and criticism واقعیت در ادبیات: Reality in literature محاکات در ادبیات: Mimesis in literature
شناسه افزوده	: شیربچه، مسعود، ۱۳۴۳، مترجم.
شناسه افزوده	: ایگلتون، تری، ۱۹۴۳م، مقدمه‌نویس. Eagleton, Terry
شناسه افزوده	: سعید، ادوارد دبلیو، ۱۹۱۵-۲۰۰۳م، مقدمه‌نویس. Edward W., Said
رده‌بندی کنگره	: PN۵۶
رده‌بندی دیویی	: ۸۰۹
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۸۵۷۳۲۸۶

نقش جهان

اریش آوریخ

میمسیس

(محاکات)

بازنمایی واقعیت در ادبیات غرب

ترجمه مسعود شیربچه

ویراستار: مسعود نیک‌طبع

چاپ اول: ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

تمام حقوق چاپ محفوظ و متعلق است به:

نشر نقش جهان مهر

تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین،

خیابان وحید نظری، کوچه جاوید یک، شماره ۱

تلفن و نمابر: ۴۸-۶۶۴۷۵۴۴۷

شابک: ۷-۹۵-۶۶۸۸-۶۶۴-۹۷۸

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است.

فهرست

۷	دیاچه‌ای بر ترجمه
۱۱	اریش آوریخ، زندگی و پس از مرگ (جیمز پتر)
۱۷	میمسیس، بنیانی برای تمام کنش‌های انسانی (شهاب طالقانی)
۳۵	شقه‌ی گوشت و آناناس (جی ایگلتون)
۴۹	مقدمه‌ای بر پنجاهمین سال انتشار کتاب میمسیس (ادوارد سعید)
۸۳	فصل اول زخم اُدیسه
۱۲۱	فصل دوم فورتوناتا
۱۶۵	فصل سوم دستگیری پیترو والوومر
۲۱۱	فصل چهارم سیکاریوس و کرامنِسیندوس
۲۳۷	فصل پنجم رولان در برابر گالون
۲۷۷	فصل ششم شوالیه رهسپار می‌شود
۳۰۹	فصل هفتم آدم و حوا
۳۵۱	فصل هشتم فاریناتا و کاوالکانتیه
۳۹۹	فصل نهم فریت آلبرتو
۴۴۵	فصل دهم مادام دو شاسل

۴۸۱	جهان در دهان پانتاگروئل	فصل یازدهم
۵۱۳	وضعیت بشری	فصل دوازدهم
۵۵۷	شاهزاده‌ی خسته	فصل سیزدهم
۵۹۳	دولسینه‌ی طلسم‌شده	فصل چهاردهم
۶۳۵	فاکس دوو	فصل پانزدهم
۶۸۷	شام ازهم گسیخته	فصل شانزدهم
۷۴۵	میلر موسیقی‌دان	فصل هفدهم
۷۷۵	گر بشارای مول	فصل هجدهم
۸۳۷	ژرمن لاسرتو	فصل نوزدهم
۸۸۵	جوراب‌های شاق بلند قهوه‌ای	فصل بیستم
۹۲۹		سخن آخر
۹۳۵		کتابنامه
۹۳۹		نمایه

دیباچه‌ای بر ترجمه

ترجمه‌ی آثار آکادمیک و مرجع نوعی خطرکردن است، پانهادن به پیچیدگی‌ها و لایه‌های پنهان و آشکار ذهنیت نویسنده، و البته که ترجمه‌ی کتاب شخصیتی چندبُعدی همچون آوریخ این مخاطره را چندین برابر می‌کند. از این رو ترجمه‌ی این آثار، گونه‌ای سیر و سلوک است، تعلیم و آموزش، تلاش برای کشف مفهوم درست جملات و سپس ترجمانی آن به زبانی دیگر. نهایت تلاش خود را به کار برده‌ام که متنی روشن و قابل فهم پیش روی خواننده‌ی خود بگذارم و هر جا که نیاز به توضیح و روشن کردن مفهومی بوده، آن را با ارجاع به دیگر کتاب‌ها در یادداشت‌های مربوط به هر فصل آورده‌ام تا خواننده برای فهم ابتدایی مطالب، نیاز به مراجعه‌ای مدام به مراجع دیگر نداشته باشد. بدیهی است که این ترجمه همچون هر ترجمه‌ی دیگری خالی از خطا و لغزش نیست؛ اما اینکه در کار خود تا چه اندازه موفق بوده‌ام، داوری آن با خواننده است. برابرنهاده‌ی «محاکات» برای واژه‌ی Mimesis از کتاب نقد ادبی دکتر زرین کوب گرفته شده و آن را بر «تقلید» ترجیح داده‌ام؛ گرچه از این برابرنهاد در کتاب‌های دیگر، از جمله کتاب دکتر بلخاری نیز استفاده شده است. توضیح کوتاه آنکه در نظر فیلسوفان غرب، هنر تقلید یا محاکات دنیای واقع یا ایده‌ی ذهنی است و بنابراین هر اثر هنری نوعی محاکات و بازنمایی رئالیته یا ذهنیت برگرفته از رئالیته است. ترجمه‌ی این کتاب چند سال پیش به پایان رسیده و برای طبع به ناشر سپرده شده بود. ابتدا آقای حسن آبادی متن را به دقت ویرایش ادبی کرده و مشکلات ادبی و

دشواری‌های سیاق نوشتار را متذکر شد. اما پس از رفع آن مشکلات، به واسطه‌ی رایزنی ناشر با اهل فن به نظر می‌رسید که کتابی بدین اهمیت هنوز نیاز به برخی اصلاحات بنیادین - به‌ویژه در باب برابرناها - دارد تا از دقت و ترجمه و همانندی با متن اصلی اطمینان حاصل شود. از اینجا به بعد سرکار خانم معظم وطن‌خواه، بزرگوارانه کار بازمینی و مطابقت ترجمه با متن اصلی را با دقتی آکادمیک و نکته‌بینی و وسواس‌گونه آغاز کرد و روند این تطابق منجر به ماه‌ها صرف وقت و مباحثات گاه طولانی در باب برابرناها و نحو نگارش جملات و وضوح و روشنی هرچه بیشتر برای خواننده‌ی فارسی‌زبان شد. در این بازمینی دقیق، بسیاری از اصطلاحات دستوری تصحیح و با دقت واگردانی شد و این بزرگوار در حدود یک سال تمام به گونه‌ای خستگی‌ناپذیر جمله به جمله‌ی این کتاب حجیم را بازنگری کرده، چنان‌که بارها طی رایزنی‌ها مجبور به بازسازی عبارات و گاه کل یک پاراگراف شدیم. بی‌شک هیچ جمله و عبارتی نمی‌تواند واگوی میزان وام‌داری مترجم به بزرگواری و حقی که بر گردن من و ترجمه‌ی این کتاب دارد، باشد. شاید کمترین ادای این است که نقش ایشان در متن حاضر کمتر از نقش مترجم نیست، الا آنکه مسئولیت تمام کاستی‌ها و نقایص البته برعهده‌ی من است.

دکتر سهیل فاتحی بروجنی که از ابتدا علاقه‌ی ویژه‌ای به این کتاب و شوقی وافر به ترجمه و انتشار آن به زبان فارسی داشت، مسئولیت نگارش معرفی‌نامه‌ی مختصری در باب آوریخ، زندگی و آثار او را تقبل کرد که در ادامه‌ی دیباچه‌ی مترجم، به پیشگاه خوانندگان عرضه خواهد شد و از این بابت نهایت امتنان خویش را از ایشان ابراز می‌کنم.

در اینجا باید مراتب سپاس خود را از کسانی که مرا در ترجمه‌یاری کرده‌اند، ابراز کنم. نخست به دکتر سعید خاقانی که بزرگوارانه اصل کتاب را در اختیار من نهاد و درباره‌ی چند اصطلاح مهم و دقیق و پاره‌ای دشواری‌ها یاری‌ام کرد. سپس کارمندان کتابخانه‌ی ادبیات اصفهان و به‌ویژه سرکار خانم اقارب‌پرست که در دسترسی به منابع

و مراجع مقالات یادداشت‌ها بی‌دریغ به من کمک نمود. پس از این فرایند طولانی تمامی متن دوباره مورد بازبینی ادبی قرار گرفت و جناب مسعود نیک‌طبع که زحمت ویرایش ادبی کتاب‌های این حقیر را بردبارانه و با دقت تمام بر دوش کشیده، سر از نو تمامی متن را جمله به جمله بازخوانی و ناراستی‌ها را پیراسته و بسیاری از ابهامات متن فارسی را دوباره برای بازبینی بازپس فرستاده. قابل ذکر است که اگر متن دوباره با چشمان نکته‌بین جناب نیک‌طبع خوانده نمی‌شد، باور نمی‌کردیم که متنی که از نظر ما بدون غلط و روان است، صدها اشتباه تایی و ابهام معنایی دارد. کمترین ادای دین به ایشان آن است که وی را با افتخار ویراستار ادبی کتاب می‌میسس بنامم و برای وی آرزوی موفقیت و سلامت داشته باشم.

مراجع ترجمه که فهرست آن در پایان کتاب آمده، نشانگر تلاش من برای فهم درست و دقیق اصطلاحات به‌کاررفته در کتاب است و آنچه برای فهم روشن متن لازم بوده نیز در بخش یادداشت‌ها آورده‌ام. اشاره به زندگی‌نامه‌ی بسیار مختصر نویسندگانی که به آثار آن‌ها در فصول کتاب پرداخته شده، تنها بدان خاطر است که خواننده، هم‌سیمایی کلی و هم‌ترادف تاریخی نویسندگان را در نظر داشته باشد. به‌رحال تردیدی نیست که جای کتابی بدین اهمیت به‌شدت در گنجینه‌ی کتابخانه‌ی فارسی خالی بود و این کتاب می‌تواند برای دانشجویان ادبیات و پژوهشگران جامعه‌شناسی ادبی بسیار مفید باشد.

آنچه در باب آورباخ و کتاب او گفتنی است، در دو مقدمه‌ی افزوده بر کتاب آمده است. در اهمیت کتاب می‌میسس همین بس که دو تن از بزرگ‌ترین اندیشمندان عصر حاضر، پروفیسور ادوارد سعید و تری ایگلتن، بر این اثر مقدمه نگاشته‌اند و می‌توان مقالات و نقدهای بسیاری بر این کتاب در مجلات پژوهشی معتبر یافت. در پایان قدردانی و سپاس خود را از اولیای نشر که امکان انتشار این کتاب را فراهم نموده‌اند، ابراز می‌کنم.